

Mr. sc. Ivan Damjanović*
Zdenka Kokić-Puce**
Senka Klarić-Baranović***

UVJETNI OTPUST S IZDRŽAVANJA KAZNE ZATVORA (od 1998. do 2002.)

Uvjetni otpust važan je penološki institut koji je nezaobilazan dio kaznenog izvršnog prava. Njegovom analizom možemo zaključiti je li postignuta zakonom propisana svrha izvršavanja kazne zatvora, ali i šire - svrha samog kažnjavanja i izricanja kazne zatvora u određenom razdoblju.

Kako je tema znanstvenog projekta Zakonska i sudska politika kažnjavanja u Republici Hrvatskoj, ovim istraživačkim radom branimo tezu da je nužna kontinuirana i paralelna analiza i izvršne kaznene politike kako bi se dobila zaokružena znanstvena cjelina.

UVJETNI OTPUST

Pojam i opravdanje¹

Uvjetni otpust značajan je kaznenopravni i penološki institut kojim se smanjuje prisila u društvu i značajno humaniziraju kaznenopravne sankcije.

Pod uvjetnim otpustom razumije se otpuštanje osuđenika s izdržavanja kazne lišenja slobode prije nego što je izdržao kaznu do kraja, uz uvjet dobrog ponašanja na slobodi do isteka vremena na koje je kazna izrečena. Riječ je o stavljanju u izgled prijevremenog otpuštanja, što može imati izvanredan poticaj za dobro ponašanje, za aktivno sudjelovanje zatvorenika u što ranijem uključivanju u život na slobodi. To je ujedno nastavak individualizacije kazne u fazi njezina izvršenja. Nije nevažno i to da se na taj način smanjuje zatvorska populacija u uvjetima prekapacitiranosti kaznionica i zatvora. To posebno vrijedi

* Mr. sc. Ivan Damjanović, ravnatelj Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa RH, predsjednik Povjerenstva za uvjetni otpust

** Zdenka Kokić-Puce, dipl. iur. - načelnica Odjela u Upravi za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa RH, tajnica Povjerenstva za uvjetni otpust

*** Senka Klarić-Baranović, sutkinja Vrhovnog suda RH, članica Povjerenstva za uvjetni otpust

¹ Prema: prof. dr. Zvonimir Šeparović, Kazneno izvršno pravo i uvod u penologiju, Pravni fakultet, 2003.

za dugotrajne kazne zatvora koje, kao što je poznato, imaju mnoge štetne učinke na zatvorenika.

Povijesno, uvjetni otpust javlja se relativno kasno, uostalom kao i sama kazna lišenja slobode. Uočeno je da je rigidnost odmjerene izrečene kazne nepoželjna jer kazna može postati neracionalna i nepotrebna. Tako su se i pojavili različiti oblici tzv. progresivnog sustava izvršenja kazne lišenja slobode: od početne faze strogog režima usamljenjem preko faze poluslobode i na kraju faze izdržavanja kazne na slobodi. Uvjetni otpust poznaju sva moderna liberalna zakonodavstva, a najdalje se ide u skandinavskim zemljama gdje je uvjetni otpust ušao među prava zatvorenika koji nakon pet šestina izdržane kazne zatvora ima pravo biti otpušten.

Kod uvjetnog otpusta riječ je o nekoj vrsti pomilovanja, oprosta, odustanka od izvršenja kazne do kraja.

Za to ima više razloga. Prije svega, ni sudska odluka nije nepromjenjiva ako je postignuta svrha kazne. Nadalje, stimulira se dobro ponašanje zatvorenika. Uvjetni otpust nije bezuvjetan, kazna ostaje, zatvorenik se pušta na slobodu uz više uvjeta, najvažniji je da ne počini novo kazneno djelo dok još traje kazna. Štoviše, može se otpuštenom s izdržavanja kazne zatvora nametnuti niz obveza koje su zamišljene kao brana od novog "upada" u zločin.

Uvjetni otpust zakonom je predviđena mogućnost uvjetnog puštanja na slobodu zatvorenika s izdržavanja kazne prije isteka kazne, s tim da se za trajanja neizdržanog ostatka kazne nad njime može odrediti nadzor, a može ga se obvezati i na nastavak mjera propisanih programom izvršavanja. Ima dvojaku funkciju: (1) skratiti daljnje izdržavanje kazne zatvora kada to nije više nužno, i (2) poticati zatvorenika da se za vrijeme izvršenja kazne zatvora ponaša tako da se može smatrati da je kazna dobro djelovala. Primjenjuje se kod kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora i maloljetničkog zatvora.

Uvjetni otpust traje do isteka cijelog vremena trajanja kazne na koju je počinitelj kaznenog djela osuđen.

Uvjetni otpust sud će *opozvati* ako osuđenik koji je osuđen na kaznu zatvora, dugotrajnog zatvora ili maloljetničkog zatvora za vrijeme uvjetnog otpusta počini jedno kazneno djelo ili više njih za koja mu je izrečena kazna zatvora najmanje šest mjeseci. Uvjeti odnosno obveze koje uvjetno otpušteni mora ispunjavati predviđeni su posebnim propisima.

Uvjetni otpust s izdržavanja kazne zatvora

Osoba koja je osuđena *na kaznu zatvora* ili *kaznu dugotrajnog zatvora* može se prema čl. 55. KZ otpustiti s izdržavanja kazne nakon što je protekla najmanje jedna polovina, a iznimno jedna trećina vremena izdržane kazne.

Postupak u povodu prijedloga za uvjetni otpust propisan je Zakonom o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine broj 128/99., 55/00., 59/00., 129/00., 59/01. i 67/01.) koji je stupio na snagu 1. srpnja 2001., a primjena odredbi o sucu izvršenja započela je 1. siječnja 2002.²

Sukladno odredbama toga zakona prijedlog za uvjetno otpuštanje može podnijeti zatvorenik, njegovi bliski srodnici (njegov bračni i izvanbračni drug, srodnik u uspravnoj liniji, posvojitelj, brat i sestra, čl. 363. (2) ZKP), branitelj, državni odvjetnik te upravitelj kaznionice odnosno zatvora gdje se kazna izvršava, kao i sudac izvršenja - sam ili na prijedlog ovlaštenih osoba. Prijedlog se može podnijeti nakon što je protekla najmanje jedna polovina vremena izdržane kazne, a iznimno nakon jedne trećine vremena izdržane kazne, i to svaka četiri mjeseca ako je izrečena kazna zatvora do jedne godine, a svakih osam mjeseci ako je izrečena dulja kazna. Ako se pojave nove okolnosti, zatvorenik može podnijeti prijedlog neovisno o navedenim rokovima. Ako je zatvorenik obolio od teške bolesti, a ne postoje uvjeti za liječenje teške bolesti u kaznionici odnosno zatvoru, ovlaštene osobe mogu predložiti uvjetno otpuštanje zatvorenika nakon izdržane jedne trećine kazne (čl. 158. Zakona o izvršavanju kazne zatvora).

Odlučivanje. O prijedlogu za uvjetni otpust odlučuje Povjerenstvo od četiriju stalnih članova koje imenuje ministar pravosuđa, i to jednog člana iz Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav, jednog člana Državnog odvjetništva i dva suca, te promjenjivog član, i to suca izvršenja prema mjestu izvršavanja kazne zatvora.

Prijedlog za uvjetni otpust podnosi se Povjerenstvu putem uprave kaznionice odnosno zatvora. Upravitelj će Povjerenstvu dostaviti prijedlog i mišljenje. Presliku prijedloga upravitelj dostavlja na mišljenje sudu koji je donio presudu u prvom stupnju, a sud će mišljenje dostaviti Povjerenstvu.

² Zakon je na potpuno nov način uredio institut uvjetnog otpusta, koje je odredbe žurno trebalo provesti u praksi. Ministrica pravosuđa imenovala je u ožujku 2002. Povjerenstvo za uvjetni otpust sukladno čl. 159. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, a donijela je i Pravilnik o načinu rada Povjerenstva za uvjetni otpust (NN br. 35/02), koji je stupio na snagu u travnju 2002. godine. Time su se stekle i formalne pretpostavke za rad Povjerenstva te su određeni rokovi za postupanje nadležnih tijela u svezi s prijedlozima za uvjetni otpust.

Sjednice Povjerenstva za uvjetni otpust održavaju se svaka tri mjeseca prema godišnjem planu sjednica koji je unaprijed usklađen s članovima Povjerenstva i sucima izvršenja nadležnim prema mjestu izvršavanja kazne zatvora, tj. prema sjedištu kaznionice ili zatvora.

Sjednice se uvijek održavaju u kaznionici ili zatvoru, a Povjerenstvo neposredno sasluša svakog zatvorenika koji podnese prijedlog za uvjetni otpust. Tako je tijekom 2002. godine saslušalo ukupno 458 zatvorenika, što je impresiona brojka i sama po sebi govori o važnosti tog penološkog instituta i njegovu mjestu u kaznenom izvršnom pravu.

Prije donošenja rješenja Povjerenstvo će pregledati osobnik, dokumentaciju, mišljenje i prijedlog kaznionice odnosno zatvora, saslušati zatvorenika, upravitelja ili osobu koju on ovlasti, pročitati mišljenje suda koji je donio presudu u prvom stupnju, zatražiti mišljenje centra za socijalnu skrb, a po potrebi može saslušati i druge stručnjake.

Pri odlučivanju o prijedlogu uzet će se u obzir osobnost zatvorenika, njegov prijašnji život i osuđivanost, ponašanje tijekom izdržavanja kazne, životne okolnosti i očekivano djelovanje uvjetnog otpusta na nj.

Još je na Drugom kongresu UN za sprječavanje zločina u Londonu (1960.) istaknuto da tijelo koje dodjeljuje uvjetni otpust treba svoje odluke donositi na temelju iscrpnih informacija o zatvoreniku, i to, po mogućnosti, nakon osobnog kontakta s njime. To upravo predviđa Zakon o izvršavanju kazne zatvora.

Obveze uvjetno otpuštenog. Glavni je uvjet, kao što smo vidjeli, da ne počini novo kazneno djelo u vremenu dok kazna još traje. Osim toga, rješenjem o uvjetnom otpustu uvjetno otpušteni osuđenik može se obvezati na:

1. osposobljavanje za određeno zanimanje ili nastavak započelog,
2. prihvaćanje ponuđenog zaposlenja,
3. nadzirano raspolaganje приходима,
4. nastavak liječenja,
5. neposjećivanje određenih mjesta,
6. javljanje centru za socijalnu skrb,
7. javljanje sucu izvršenja,
8. javljanje policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji.

Sve su te obveze dokaz: (1) da je zatvorenik uvjetno slobodan, (2) da se prepoznaje stanovito "opasno stanje" koje ga lako može odvesti u ponavljanje zločina ako nije osposobljen za posao, ili ne prihvaća posao, ili se ne liječi, ili ne raspolaže racionalno svojim приходима, i (3) da mu se obvezivanjem na prijavljivanje centru za socijalnu skrb, sucu izvršenja ili policiji nameće nadzor i kontrola, čime se ne samo potvrđuje da je samo uvjetno slobodan već ga se i stimulira da "izdrži" bez ponavljanja zločina.

To se vidi i iz dikcije samog Zakona u kojem se uvjetno otpuštena osoba naziva "*uvjetno otpušteni osuđenik*". On ostaje osuđenik. Kazna traje u vremenu koje je odredio sud. Promijenio se samo način izvršenja. Moglo bi se reći da se kazna lišenja slobode "nastavlja" na slobodi, uz više uvjeta, i traje do isteka roka na koji je izrečena.

Rješenje o uvjetnom otpustu dostavlja se: zatvoreniku, kaznionici odnosno zatvoru, sudu upućivanja na izdržavanja kazne, sudu koji je donio presudu prvog stupnja, centru za socijalnu skrb prema mjestu u koje se otpušta, policijskoj upravi prema mjestu u koje se otpušta, državnom odvjetniku prema sjedištu kaznionice odnosno zatvora i sucu izvršenja prema mjestu u koje se otpušta.

Nadzor. Sudac izvršenja prema mjestu prebivališta odnosno boravišta uvjetno otpuštenog osuđenika dužan je nadzirati i organizirati pomoć osuđeniku tijekom uvjetnog otpusta. Velika je odgovornost suca izvršenja.

On može, nakon provedenog postupka, donijeti rješenje kojim će odrediti ili izmijeniti uvjete kojih se uvjetno otpušteni osuđenik mora pridržavati dok uvjetni otpust traje. Zakonom se propisuje da se “*ovi uvjeti mogu određivati isključivo radi sprječavanja osuđenika da ponovo počini kazneno djelo*” (čl. 161. st. 2.).

Sudac izvršenja daje suglasnost o promjeni mjesta prebivališta odnosno boravišta uvjetno otpuštenog osuđenika.

Opoziv. Uvjetni otpust je opoziv, može se opozvati u dva slučaja: (1) ako uvjetno otpušteni osuđenik počini kazneno djelo ili prijestup za koji mu je izrečena bezuvjetna kazna zatvora u trajanju od najmanje trideset dana ili (2) ako se *neopravdano ne pridržava određenih mu obveza* (čl. 162. Zakon o izvršavanju kazne zatvora).

Nije svako nepridržavanje određenih obveza razlogom za opoziv, jer ima i opravdanih nepridržavanja. O tome odlučuje sudac izvršenja.

U slučaju opoziva osuđenik kome je uvjetni otpust opozvan upućuje se u najbliži zatvor ili kaznionicu, prema mjestu svoga prebivališta odnosno boravišta, radi nastavka izdržavanja kazne.

INTERPRETACIJA STATISTIČKIH PODATAKA

Unutar znanstvenog projekta *Zakonska i sudska politika kažnjavanja u Republici Hrvatskoj* obrađen je kao relativno neovisni zadatak uvjetni otpust s izdržavanja kazne zatvora.³

Istraživački rad obuhvatio je razdoblje od 1998. do 2002. godine o uvjetno otpuštenim zatvorenicima po odluci Komisije za uvjetni otpust (čl. 183. ZIS) prema tada važećem Zakonu o izvršenju sankcija, odnosno Povjerenstva za uvjetni otpust (čl. 159. Zakona o izvršavanju kazne zatvora), za godinu 2002. prema sada važećem Zakonu o izvršavanju kazne zatvora.

³ Potrebno je istaknuti da su za istraživanje korišteni službeni statistički podaci Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa RH te godišnja izvješća kaznionica i zatvora.

Kako su predmet istraživanja bila samo pojedina kaznena djela obrađena u katalogu, tako je i ukupan broj zatvorenika koji je u tom razdoblju bio na izdržavanju kazne i broj uvjetno otpuštenih za sva ostala kaznena djela daleko veći. To više što je dio zatvorenika pušten na uvjetni otpust i po odluci upravitelja kaznionice ili zatvora, ali kako je riječ o uvjetnom otpustu u kraćem trajanju (od 1 do 60 dana), podaci nisu statistički značajni.

Nadalje, u istraživačkom radu nisu prezentirani podaci o eventualnom opozivu uvjetnog otpusta, jer su u promatranom razdoblju bili vrlo rijetki i nedostupni. Ti podaci postaju dostupniji tek nakon 2002. godine, otkad sudac izvršenja nadležan po mjestu prebivališta stvarno nadzire uvjetno osuđenog tijekom uvjetnog otpusta.

Podaci se odnose samo na počinitelja kaznenih djela koji su prema katalogu kaznenih djela obuhvaćeni istraživanjem: iz glave X. (kaznena djela protiv života i tijela - ubojstvo, čl. 90., i teška tjelesna ozljeda, čl. 99.); iz glave XIII. (kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom) - zlouporaba opojnih droga (čl. 173.); iz glave XIV. (kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa) - silovanje (čl. 88.) i bludne radnje (čl. 193.); iz glave XVII. (kaznena djela protiv imovine) - krađa (čl. 216.), teška krađa (čl. 217.), razbojništvo (čl. 218.), prijevarama (čl. 224.); iz glave XX. (kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa) izazivanje prometne nesreće (čl. 272.).

Slijedom navedenog statistički podaci prezentirani u radu nisu stavljeni u relaciju prema ukupnom broju zatvorenika koji su se u promatranom razdoblju nalazili na izdržavanju kazne za sva kaznena djela, već su izdvojeni podaci samo za istraživana kaznena djela, jer dobivena relacija ne bi bila statistički reprezentativna.

Na isti su način i interpretirani i uspoređeni podaci o uvjetno otpuštenim zatvorenicima.

Glava X. (čl. 90. - ubojstvo i čl. 99. - teška tjelesna ozljeda)

Iz tablice 1 vidi se kontinuirani porast broja zatvorenika počinitelja kaznenih djela ubojstva i teške tjelesne ozljede od 1998. do 2002. godine koji su bili na izdržavanju kazne zatvora. Porast na kraju promatranog razdoblja gotovo je 100%.

Istodobno, obrnuto je proporcionalan broj uvjetno otpuštenih osoba, koji je smanjen na kraju razdoblja gotovo 100%.

Takav trend u korelaciji je s istraženim podacima o visini izrečene kazne zatvora te visini uvjetovanog dijela kazne.

Iz tablice 6 vidi se u promatranom petogodišnjem razdoblju kontinuirani porast izrečene visine kazne zatvora (do 5 godina preko 30%; od 5 do 10 godina - preko 50%; od 10 do 15 godina preko 100%, više od 15 godina preko 100%).

Iz tablice 11 koja sadržava podatke o visini uvjetovanog dijela kazne dobiveni su podaci ujednačeni i očekivani. Najviše zatvorenika dobilo je uvjetni otpust do 6 mjeseci prije isteka kazne (njih 115 od ukupno 316 otpuštenih), što predstavlja 1/3, a isto toliko je odobreno uvjetnih otpusta do 1 godine i do 2 godine, prije isteka izrečene kazne.

Glava XIII. (čl. 173. - zlouporaba opojnih droga)

Iz tablice 2 vidi se kontinuirani porast broja zatvorenika počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga od 1998. do 2002. godine koji su bili na izdržavanju kazne zatvora.

Porast je na kraju promatranog razdoblja preko 300%. Istodobno je broj uvjetno otpuštenih osoba neznatno smanjen na kraju razdoblja, s tim da je u 2000. godini bio povećan 100%.

Prema tablici 7, u promatranom petogodišnjem razdoblju od ukupno 1.043 zatvorenika počinitelja kaznenog djela zlouporabe opojnih droga 976 zatvorenika imalo je izrečenu kaznu do 5 godina zatvora, 58 zatvorenika od 5 do 10 godina zatvora, a 18 zatvorenika kaznu od 10 do 15 godina zatvora.

Sukladno tome iz tablice 12 o ukupno uvjetno otpuštenima očekivao se podatak da je od 167 zatvorenika njih 153 dobilo uvjetni otpust do 6 mjeseci prije isteka kazne.

Glava XIV. (čl. 188. i čl. 193. - silovanje i bludne radnje)

Iz tablice 3 vidi se zanimljiv podatak da u razdoblju od 1998. do 2000. godine nije bilo značajnog porasta broja zatvorenika na izdržavanju kazne koji su počinitelji kaznenih djela silovanja i bludnih radnji, jer se ukupan broj kretao od 51 do 54 zatvorenika. Međutim, tijekom 2001. i 2002. dolazi do naglog porasta na 90 odnosno 93 zatvorenika, što je porast preko 95%.

Sličan trend, ali u obrnutom smislu, uočljiv je kod broja uvjetno otpuštenih: u 1998. godini 12 zatvorenika, 1999. 16 zatvorenika, dok su 2000. godine uvjetno otpuštena samo 3 zatvorenika.

U 2001. i 2002. drastično je smanjen broj uvjetno otpuštenih, na svega 12% odnosno 8% zatvorenika.

S obzirom na visinu kazne izrečenu za ta kazne djela u promatranom petogodišnjem razdoblju, iz tablice 8 vidi se kontinuirani porast broja zatvorenika s izrečenom kaznom do 5 godina zatvora (1998. - 19 zatvorenika, a 2002. - 45 zatvorenika), s kaznom od 5 do 10 godina (1998. - 17 zatvorenika, a 2002. - 35 zatvorenika), što je povećanje od preko 100%.

Podaci iz tablice 13 o visini uvjetovanog djela kazne su očekivani jer se uvjetni otpust do 6 mjeseci najčešće odobravao.

Glava XVII. (čl. 216 - krađa, čl. 217. - teška krađa, čl. 218. - razbojništvo i čl. 224. - prijevarama)

Iz tablice 4 vidi se da je broj zatvorenika u promatranom petogodišnjem razdoblju za imovinska kaznena djela relativno velik te da je u stalnom porastu nakon 2000. godine otkada ne pada ispod 500 zatvorenika.

Suprotno tome, broj uvjetno otpuštenih zatvorenika vrlo je ujednačen, od 9% do 18%, u prosjeku svega 10% otpuštenih.

Iz tablice 9 vidi se da je tijekom petogodišnjeg razdoblja od 2.174 zatvorenika čak njih 1.946 imalo izrečenu kaznu do 5 godina zatvora, za 186 zatvorenika kazna je bila od 5 do 10 godina, 41 zatvorenik imao je kaznu od 10 do 15 godina, a samo jednom zatvoreniku izrečena je kazna zatvora preko 15 godina.

S obzirom na duljinu uvjetovanog dijela kazne, tablica 14 sadržava očekivane rezultate. Gotovo 80% uvjetno otpuštenih dobilo je uvjetni otpust do 6 mjeseci prije isteka kazne.

Glava XX. (izazivanje prometne nesreće)

Iz tablice 5 vidi se kontinuirani porast broja zatvorenika počinitelja kaznenog djela izazivanja prometne nesreće u promatranom petogodišnjem razdoblju.

Suprotno tome, broj uvjetno otpuštenih zatvorenika varira od 6% do 23% te se nakon 1999. godine naglo smanjuje, što je obrnuto proporcionalno velikom porastu broja zatvorenika počinitelja tih kaznenih djela koji su se u promatranom razdoblju nalazili na izdržavanju kazne zatvora.

S obzirom na visinu izrečene kazne, iz tablice 10 vidi se da je tijekom petogodišnjeg razdoblja od 1.043 zatvorenika čak njima 967 izrečena kazna do 5 godina, što čini gotovo 90% zatvorenika, 58 zatvorenika imalo je kaznu od 5 do 10 godina, a 18 zatvorenika kaznu od 10 do 15 godina.

Sukladno tome, u tablici 15 očekivani su rezultati o duljini uvjetovanog dijela neizdržane kazne. Gotovo 80% zatvorenika dobilo je uvjetni otpust 6 mjeseci prije isteka kazne.

ANALIZA ZBIRNIH PODATAKA IZ TABLICA 16 i 17

Tijekom petogodišnjeg razdoblja od 1998. do 2002. godine na izdržavanju kazne ukupno se nalazio 6.301 zatvorenik za kaznena djela koja su bila predmet istraživanja. Najviše je bilo počinitelja kaznenih djela iz glave XVII. - njih 2.174, što je 34% ukupnog broja svih zatvorenika, a zatvorenika koji su počinitelji kaznenih djela iz glave X. bilo je 1.724, što je 27% ukupnog broja svih zatvorenika.

Sukladno navedenom, od 1.023 uvjetno otpuštena zatvorenika najviše njih, odnosno 369, počinitelji su kaznenih djela iz glave XVII., što je 36% ukupnog broja uvjetno otpuštenih; 314 zatvorenika počinitelja kaznenih djela iz glave X. otpušteno je na uvjetni otpust, što je 31% ukupnog broja uvjetno otpuštenih.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Dobiveni rezultati obrađenih statističkih podataka Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa za istraživano petogodišnje razdoblje od 1998. do 2002. godine potvrdili su porast broja osuđenih počinitelja imovinskih kaznenih djela, kaznenih djela ubojstva i zlouporabe opojnih droga. Sukladno takvoj kaznenoj politici koja je podložna utjecaju i reakcijama senzibilizirane javnosti te velikoj opasnosti i štetnosti počinjenih kaznenih djela u određenom trenutku u društvenoj zajednici, logično da i politika uvjetnog otpuštanja prati taj trend, pa je stroža i represivnija upravo kod počinitelja kaznenih djela koja su u porastu i koja ugrožavaju zaštićena društvena dobra i vrijednosti.

LITERATURA

1. Dr. sc. Zvonimir Šeparović, Kazneno izvršno pravo i uvod u penologiju, Pravni fakultet, 2003.
2. Zdenka Kokić-Puce, Penološki institut uvjetnog otpusta po Zakonu o izvršavanju kazne zatvora, IV. savjetovanje: Aktualna pitanja kaznenog zakonodavstva, Opatija, lipanj 2002., Inženjerski biro d.d., Zagreb
3. Zakon o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine broj 128/99., 55/00., 59/00., 129/00., 59/01. i 67/01.)
4. Kazneni zakon (Narodne novine broj 110/97., 27/98., 129/00., 51/01. i 105/04.)

Summary

CONDITIONAL RELEASE FROM PRISON: 1998-2003

The results obtained from the processed statistical data collected by the Directorate for the Prison System of the Ministry of Justice for the studied five-year period of 1998 to 2002 confirm the growth in the number of convicted perpetrators of material criminal offences, and the criminal offences of murder, and abuse of narcotic drugs. In conformity with a criminal justice policy that is open to the influences and reactions of a sensitised public, and considering the great threat and harm arising from the committed offences at a particular time within the social community, it is logical for the policy of conditional release to follow this trend and be more severe and more repressive in particular towards the perpetrators of the increasing criminal offences that threaten protected public goods and values.

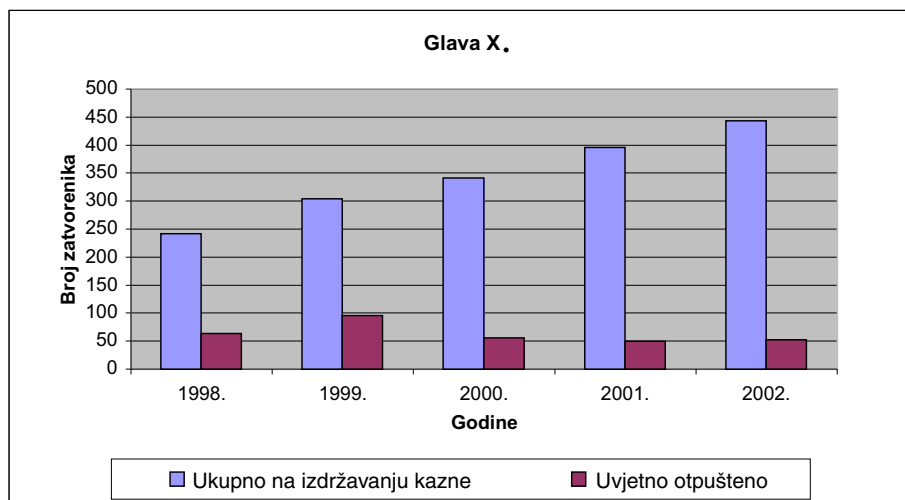
PRILOG: tabele 1 do 17.

Tablica 1.

Prikaz po glavama Kaznenog zakona

Glava X. (čl. 90. ubojstvo i čl. 99. teška tjelesna ozljeda)

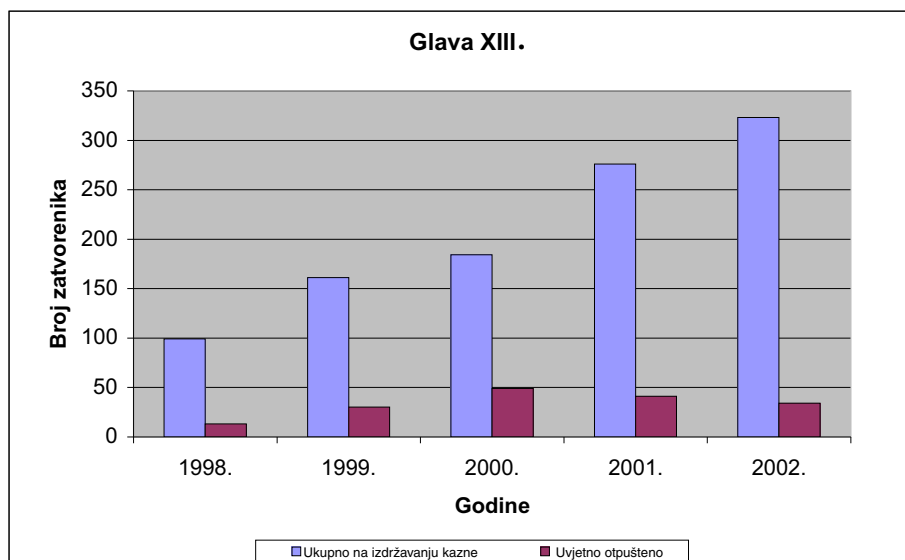
Godina	Ukupno na izdržavanju kazne	Uvjetno otpušteno	% (3:2)
1	2	3	4
1998.	241	63	26,1
1999.	304	95	31,3
2000.	341	55	16,1
2001.	395	49	12,4
2002.	443	52	11,7
UKUPNO	1.724	314	100

Tablica 2.

Prikaz po glavama Kaznenog zakona
Glava XIII. (čl. 173. zlouporaba opojnih droga)

Godina	Ukupno na izdržavanju kazne	Uvjetno otpušteno	% (3:2)
1	2	3	4
1998.	99	13	13,1
1999.	161	30	18,6
2000.	184	49	26,6
2001.	276	41	14,9
2002.	323	34	10,5
UKUPNO	1.043	167	100,0

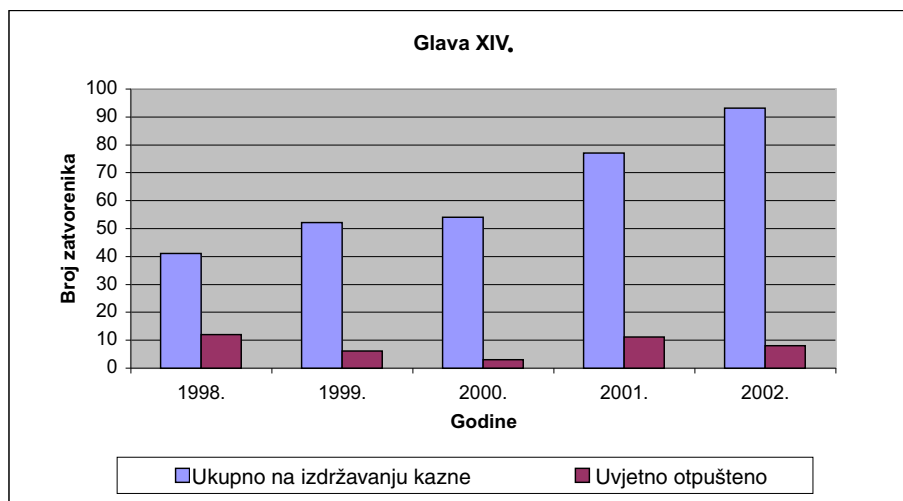

Tablica 3.

Prikaz po glavama Kaznenog zakona

Glava XIV. (čl. 188. silovanje i čl. 193. bludne radnje)

Godina	Ukupno na izdržavanju kazne	Uvjetno otpušteno	% (3:2)
1	2	3	4
1998.	41	12	29,3
1999.	52	6	11,5
2000.	54	3	5,6
2001.	77	11	14,3
2002.	93	8	8,6
UKUPNO	317	40	100

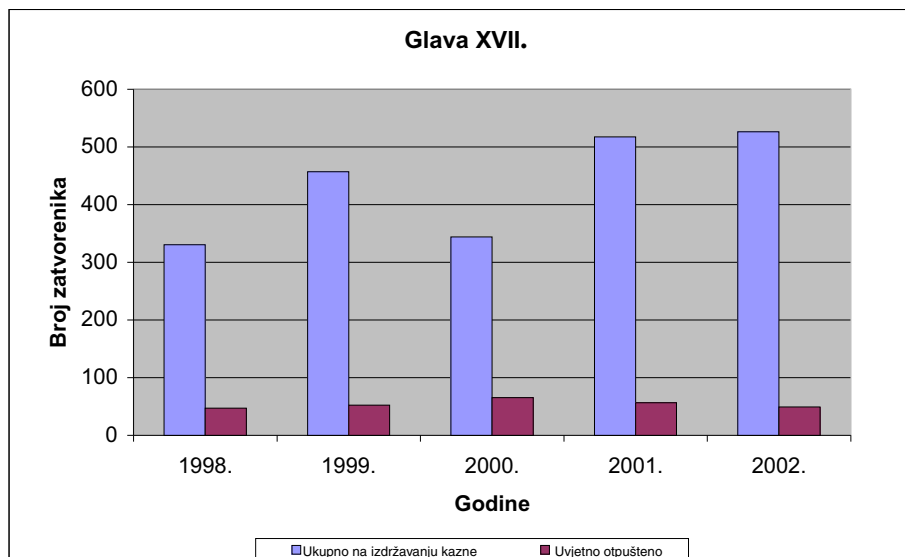

Tablica 4.

Prikaz po glavama Kaznenog zakona

Glava XVII. (čl. 216. krađa, čl. 217. teška krađa, čl. 218. razbojništvo i čl. 224. prijevara)

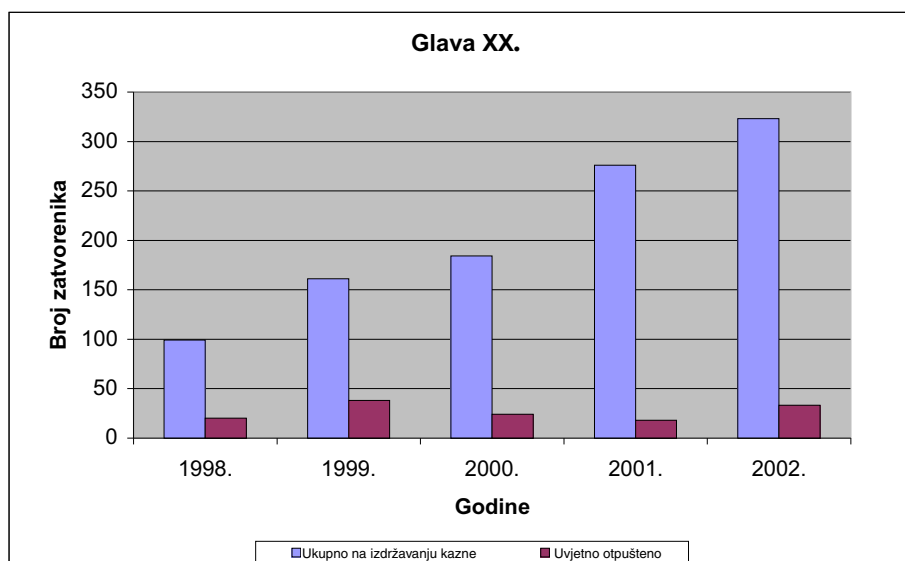
Godina	Ukupno na izdržavanju kazne	Uvjetno otpušteno	% (3:2)
1	2	3	4
1998.	330	47	14,2
1999.	457	52	11,4
2000.	344	65	18,9
2001.	517	56	10,8
2002.	526	49	9,3
UKUPNO	2.174	269	100,0

Tablica 5.

Prikaz po glavama Kaznenog zakona
Glava XX. (čl. 272. izazivanje prometne nesreće)

Godina	Ukupno na izdržavanju kazne	Uvjetno otpušteno	% (3:2)
1	2	3	4
1998.	99	20	20,2
1999.	161	38	23,6
2000.	184	24	13,0
2001.	276	18	6,5
2002.	323	33	10,2
UKUPNO	1.043	133	100

Tablica 6.

Broj zatvorenika na izdržavanju kazne prema visini kazne

Glava X. (čl. 90. ubojstvo i čl. 99. teška tjelesna ozljeda)

Visina kazne zatvora u godinama	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 5	60	72	67	72	99	370
od 5 do 10	93	112	119	138	149	611
od 10 do 15	63	90	120	142	144	559
više od 15	25	30	35	43	51	184
UKUPNO	241	304	341	395	443	1.724

Tablica 7.

Broj zatvorenika na izdržavanju kazne prema visini kazne

Glava XIII. (čl. 173. zlouporaba opojnih droga)

Visina kazne zatvora u godinama	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 5	88	150	171	259	299	967
od 5 do 10	9	8	11	11	19	58
od 10 do 15	2	3	2	6	5	18
više od 15	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	99	161	184	276	323	1.043

Tablica 8.

Broj zatvorenika na izdržavanju kazne prema visini kazne

Glava XIV. (čl. 188. silovanje i čl. 193. bludne radnje)

Visina kazne zatvora u godinama	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 5	19	31	28	51	45	174
od 5 do 10	17	18	23	26	35	119
od 10 do 15	5	3	3	0	13	24
više od 15	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	41	52	54	77	93	317

Tablica 9.

Broj zatvorenika na izdržavanju kazne prema visini kazne

Glava XVII. (čl. 216. krađa, čl. 217. teška krađa, čl. 218. razbojništvo i čl. 224. prijevара)

Visina kazne zatvora u godinama	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 5	287	418	312	470	459	1.946
od 5 do 10	36	33	27	35	55	186
od 10 do 15	7	6	5	11	12	41
više od 15	0	0	0	1	0	1
UKUPNO	330	457	344	517	526	2.174

Tablica 10.

Broj zatvorenika na izdržavanju kazne prema visini kazne

Glava XX. (čl. 272. izazivanje prometne nesreće)

Visina kazne zatvora u godinama	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 5	88	150	171	259	299	967
od 5 do 10	9	8	11	11	19	58
od 10 do 15	2	3	2	6	5	18
više od 15	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	99	161	184	276	323	1.043

Tablica 11

Ukupno uvjetno otpuštenih

Glava X. (čl. 90. ubojstvo i čl. 99. teška tjelesna ozljeda)

Duljina uvjetnog otpusta	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 6 mjeseci	22	19	20	27	27	115
od 6 do 12 mj.	12	32	16	13	20	93
od 1 do 2 god.	28	33	17	7	5	90
više od 2 god.	1	11	2	2	0	16
UKUPNO	63	95	55	49	52	314

Tablica 12.

Ukupno uvjetno otpuštenih

Glava XIII. (čl. 173. zlouporaba opojnih droga)

Duljina uvjetnog otpusta	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 6 mjeseci	10	30	46	39	28	153
od 6 do 12 mj.	3	0	2	2	6	13
od 1 do 2 god.	0	0	1	0	0	1
više od 2 god.	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	13	30	49	41	34	167

Tablica 13

Ukupno uvjetno otpuštenih
Glava XIV. (čl. 188. silovanje i čl. 193. bludne radnje)

Duljina uvjetnog otpusta	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 6 mjeseci	1	6	2	10	8	27
od 6 do 12 mj.	10	0	0	1	0	11
od 1 do 2 god.	1	0	1	0	0	2
više od 2 god.	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	12	6	3	11	8	40

Tablica 14

Ukupno uvjetno otpuštenih

Glava XVII. (čl. 216. krađa, čl. 217. teška krađa, čl. 218. razbojništvo i čl. 224. prijevара)

Duljina uvjetnog otpusta	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 6 mjeseci	37	42	58	48	42	227
od 6 do 12 mj.	7	10	4	8	6	35
od 1 do 2 god.	3	0	3	0	1	7
više od 2 god.	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	47	52	65	56	49	269

Tablica 15.

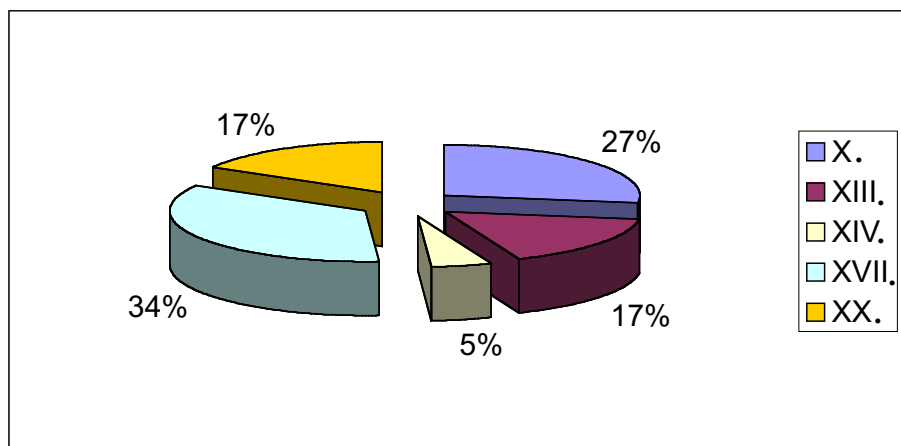
Ukupno uvjetno otpuštenih
Glava XX. (čl. 272. izazivanje prometne nesreće)

Duljina uvjetnog otpusta	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7
do 6 mjeseci	17	32	20	18	28	115
od 6 do 12 mj.	2	6	4	0	5	17
od 1 do 2 god.	1	0	0	0	0	1
više od 2 god.	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	20	38	24	18	33	133

Tablica 16.

Ukupni broj zatvorenika na izdržavanju kazne zatvora za razdoblje
od 1998. do 2002. (po glavama Kaznenog zakona)

Glava KZ-a	Uvjetno otpušteni od 1998. do 2002. godine	%
X.	1.724	27
XIII.	1.043	17
XIV.	317	5
XVII.	2.174	34
XX.	1.043	17
UKUPNO	6.301	100

Tablica 17.

Ukupni broj uvjetno otpuštenih za razdoblje
od 1998. do 2002. (po glavama Kaznenog zakona)

Glava KZ-a	Uvjetno otpušteni od 1998. do 2002. godine	%
X.	314	31
XIII.	167	16
XIV.	40	4
XVII.	369	36
XX.	133	13
UKUPNO	1.023	100

